

6646/2

D. O. K.
Oddział II
Sekcja polit-prasowa
№ 3/104/II 94/PA-Prs

Wilno, dnia 9/II-1921 roku

raport z prasy Kowieńskiej.

dotme

Sprawy wewn. strzane.

Sejm w dniu 17/I odbyło się uroczyste otwarcie Sejmu Ustawodawczego w Kownie, w obecności przedstawicieli obcych państw (m. in. Chardigny). Posiedzenie zagalę naraził Sejm Stalgiński zdając sprawozdanie z dzieł "Ścisłe o Sejmie" i wzywając do prowadzenia nadal pracy państwowo-twórczej.

Dalej gł. zabrał dr. Grynius /prezes ministrów/ w sprawie budżetu, przytoczył, że dla pokrycia budżetu koniecznym jest zadanie nacisku polityczki wewnętrznej, gdyż emisja nowych pieniędzy lub pożyczka zagranicą zadająby dołki w rozwoju ekonomicznemu Litwy; przez tego minister wystąpił z wnioskiem redukcji niektórych urzędów, dających małe korzyści a powodujących znaczne koszty.

W sprawie reformy rolnej poinformował on, że to "złoty dzień" zostały rozparcelowane 95 dworów, z których utworzono 1440 kolonii, co dało nowe warunki pracy dla 6.000 nierolniczych i włościan bez olaw. Dr. Grynius namienił, że przeprowadzenie parcelacji napotkało znaczne przeszkody szczególnie zaś w czasach ostatnich dzięki akcji Żeligowskiego; lecz wyteżony wysiłek wojska zdołał powstrzymać i zabezpieczyć niebezpieczeństwo.

Dalej prezes ministrów zaznacza, że wewnątrz państwa grozi również wrog. czynu dowodem była sprawa "D. O. K.", w ostatnich dniach akcja komunistów rosyjskich która została wykryta przez detek. żywą litewską / t.zw. spisek dynamitowy/. Zaś w przemówieniu min. spr. zapowiedział, że obija się wyraźna niechęć do "Intenty". Rozpoczyna on swoje przemówienie jak następuje:

"Pod naciskiem znaczących sił nieprzyjacielskich /polaków/ byliśmy ze uszemi ustąpić znaczna część naszego terytorjum i naszą drogę stolicę - Wilno." "Liga Narodów" zamierza się za pokrzywdzoną stronę - nas, ani jednym słowem nie zganiła postępowanie polaków i jeżeli jakiś my mamy szereg nadziei na to, to bynajmniej nie z łaski "Ligi Narodów" lecz wyłącznie dzięki waleczności naszej armji, która własną pierśią odparła najazd nieprzyjacielski.

Zawarliśmy z Żeligowskim umowę tylko po to, aby dać mu możność jak najrychlej opuścić Wilno, jeżeli zaś to wrócić nie nastąpi - umowa nasza traci swoją siłę. Natomiast czy w przyszłości Liga Narodów wystąpi w obronie naszych połamanych praw, do do plebiscytu na wsch. Łitwy, minister stwierdza, że władze litewskie nie przeciwno przeprowadzeniu takowego, gdyż wszystko przemawia za tem, że nie będzie on bezstronnym, ponieważ polacy od 3-5h lat używają wszelkich środków nielegalnych i agitacji, wobec warunków plebiscytu nigdy nie przyjmiamy" Gorace oklaski/.

Dalej minister wskazał na przyszłość Litwy, wywołuje w Sejmie gorace oklaski i okrzyki na cześć wojska.

Do do przybycia na teren wileński szereg odzyskań międzynarodowych plebiscytowych, minister stwierdza, że polacy zawartej z rosyjankami umowy pokojowej, żadne wojsko nie może być wprowadzone na terytorjum bez ich zgody na to. Wobec naszej o wchód Litwy podtrzymuje nas społeczeństwo żydowskie i białoruskie, plebiscytu tam nie obawiamy się, siedzą na ławach zgodziny się tylko wówczas, jeżeli nasze prawa zostały uznane równi z Polakami. C. Wilnie zaś da się powiedzieć, że ono było naszym i zostanie /Gorace oklaski/.

W stosunkach naszym z Łotyszami minister powiedział, że niebawem zostanie ustalona granica i będzie nawiązany ściślejszy stosunek.

Otwarcie Sejmu. - wita /laisve" w Nr. 14 obszernym artykule: "Powrót gospodarza", aczkolwiek niewyraźna sytuacja polityczna i w niej budzi poważne obawy, czy uspokojenie - którego objawem jest zwolnienie majm. Komunistycznego plenum Sejmu Kowieńskiego - nastąpiło na czas dłuższy.

Dochozi ona do wniosku, że ani utworzenie "linji demarkacyjnej" ani stworzenia pasa neutralnego" nie może jeszcze służyć dostateczną gwarancją i zabezpieczeniem interesów litewskich. Zdaniem piśm. jedynym z zadań Sejmu Ustawodawczego będzie, oprócz uchwalenia zasadni-

W informacjach
o Litwie
zrybuis

Wskazanie
o Wilnie
wpravit
sz

New York
ARCHIVES
INTERNATIONAL
PILSUDSKI

MSK
BLSC
NIVES
York

czych praw również zlikwidować i incydent Wileński.

"Sejm Ustawodawczy pisze "Laisve" będzie musiał poddać rewizji całą naszą politykę zagraniczną, i w bardzo ostrej formie zaznaczyć Lidze Narodów całą jej stronniczość względem naszych interesów, oraz zmienić zasadniczo kierunek naszej polityki".

"Ciążę łatwości nasza względem uległości Polaków wobec Lidgi Narodów i Kom. Kontrolującej już znikła, jak również znoknać będzie musiała nasze marzenie o tym że droga plebiscytu da się pokojowo zlikwidować spór nasz z Polską".

Dalej "Laisve" domaga się ograniczenia wydawania przepustek, szczególnie dla osób wywołujących żywność do Litwy Środkowej i w zwróceniu baczonej uwagi na stan wewnętrzny kraju, na "nieustąpienie kraju przez rozmaitych przybyszy, spekulantów agitatorów i innych typów internacjonalnego gatunku".

Wogóle pisano nawołuje Sejm, aby dla podniesienia swego autorytetu zmusił ministrów i urzędników do ścisłego stosowania się do uchwał sejmowych, tak w sprawach administracyjnych, jak i budżetowych, co czyni art. wołaniem: "Niechaj cały kraj od najwyższego Ministra do wiejskiego pastucha poczuje, że gospodarz kraju - Sejm Ustawodawczy znów powrócił do pracy parlamentarnej.

Co się zaś sprawa utrzymania pokoju wewnątrz państwa zaczyna stanowić jedno z największych trosk rządu litewskiego, do dobija się wyraźnie w prasie.

Tak "Laisve" w Nr. 12/ w art. "Młodzieży się prowokacji" skarży się że już nieraz próbowano wywołać w państwie litewskim rozmaite rozruchy, w rezultacie których spodziewano się większych przewrotów, lecz, jak twierdzi pismo, próby te spały na niczym, więc wyraża ono, że społeczeństwo litewskie i nadal niepokoiłoby sobie wprowadzić w życie prowokatorom którzy od kilku miesięcy puszczały pogłoski słowne, w pismach, także w związkach "fachowych powstańców" mającej powstanie rewolucji na Litwie o zbliżaniu się bolszewickiej armii i t.d.

Wto puszcza te pogłoski, kogo najwięcej obchodzi przewrót i bunt na Litwie - wyraźnie zrozumieją." mówi "Laisve" - "Uprzytomniwszy sobie, że za kilka dni po wywołaniu u nas przewrotu, cała Litwa, byłaby zajęta przez wojska polskie.

Projektowano zrobić przewrót 28 lutego zeszłego roku, teraz zaś zasiadzi nasi próbują ponowić nieudaną próbę, transportując w tym celu do Litwy materjały wybuchowe najlepszego gatunku i najlepszego gatunku literatury prowokacyjną.

Dalej pismo nawołuje społeczeństwo i władze do wspólnego działania w celu uniemożliwienia żywności obywateli wywołanej działalnością przeszklądającej budowie państwa litewskiego, i podjęcia pracy kulturalnej i światowej na wsi.

W art. "Źródła bolszewickiej akcji" /"Laisve" Nr. 13/ autor Biez... nas, zaznacza że uchwalenie w traktacie ratyfikacyjnym artykułów namocy których: 1/ wszyscy działacze Rosji bolszewickiej otrzymują amnestję, zaś, 2/ Litwa i Rosja zawierają umowę konsularną, co jawie poddanych rosyjskim i uczwiscie w tej liczbie agentom rosyjskim, praw swobodnego przyjazdu do Litwy - było otwarciem na szlachtę drawi przed bolszewicką agitacją, przez którą autor ostrzega jeszcze w czasie pertraktacji pokojowych z Rosją bolszewicką, obecnie zaś ta dawna, umowa wymownie potwierdza fakty /ostatnie zajście w Kownie/. Wice autor w taki sposób określa sytuację w związku z polityką bolszewicką.

"Bolszewicy: wcale nie myślą wstrzymać swojej demoralizującej akcji, lecz przeciwnie rozszerzają ją tworząc bolszewicki /III/ "Internacjonal" i powiększając koszty na sprawy agitacji. Widząc że interwencja czerwonej armii nie zawsze ma powodzenie, nie tylko, nie tylko że nie rozpała "czarnego płomienia" czerwonego komunizmu lecz goni takowo /jak zdarzało się to na Litwie, Łotwie i Polsce, /więc korzystając z nawiązu-

jących się dyplomatycznych kombinacji i zawierając pokój z mniejszymi państwami - monarchji Rosji Sowieckiej, przesyłają do wszystkich krajów swoich "pełnomocników", polecając im prowadzenia podwójnej pracy przed-

stawicielstwo dyplomatyczne, oraz-propagandy komunistycznej". Dalej ^{Laisve}zawiając o sprawie swego interwju z Akselrodem, autor zazna-
cza, że Akselrod na zapytanie czy sowieci prowadzą antypaństwowe komu-
nistyczne ^{przejawiają} odrzeka, że przeciwko ^{Laisve}komunistycznej demokratycznej Litwie So-
wiety nie mają ^{Laisve}przewodzić agitacji, zaś na zwrócenie uwagi, przez autora
artykułu na fakt, że od chwili przybycia do Kowna ambasada sowiecka
rozpoczęła ^{Laisve}szereżenie pracy agitacyjnej, Akselrod potwierdził ten fakt
, zaznaczając ^{te agitacyjne komunistyczne jest prowadzono tylko} że dotychczas ^{praca ta}przewodzi się w dość
szczupłym zakresie w przyszłości zaś zamierzeniem jest utworzenia agen-

cji prasowej ^{z siedzibą} w Kownie, która taka już egzystuje nazywa się ona "litrosta" i
służy wyłącznie celom propagandy.

~~Laisve~~ autorowi że nieśmiało p. Akselrod oficjalnie zawiadomił
rząd litewski, że na Litwie przygotowuje się zbrojne bolszewickie pów-
stanie ^{z udziałem} wśród aresztowanych agitatorów są bolszewicy agenci i urzędnicy
zaś sam Akselrod, w poprzedniej rozmowie, przyznał się, że utrzymuje ^zcz-
ność z tajnie pracującymi na Litwie bolszewicko-komunistycznymi orga-
nizacjami, zaznaczając przytem, że ^{Akselrod powierzył} nie wyparowało ^{przebiegiem} zabroniła komunis-
tom Litwy wywoływać tymczasem ¹⁶⁶ wszelkie ^{Kuloch} akcje przeciwko rządowi Litwy

W tym że numerze "Laisve" umieszczona została następująca wzmianka
"Pełnomocna" niemiecka ambasada robiła co chciała mogła. O tajnych ^{swych} funkcjach
Akselroda i jego współpracowników, których oficjalnie liczba
wynosi tylko 80 cz. posiadane dokumenta, które w swoim czasie i w od-
powiedniej instancji zostaną ogłoszone.

Wspominamy tutaj tylko o jawnej i publicznej agitacji, której się
nie wyrzeka p. Akselrod 1/Zarzuca on nas bolszewicką literaturę nad-
syłaną z Moskwy /Prawda, Biednota, Izwiestja i t.d./, 2/Wydaje bolszewic-
kie pismo - "Wolodajce Slovo", 3/Wydaje biuletynie w których gorliwie
broni istnienia "fachowych /komunistycznych/ organizacji, oraz agituje
przeciw naszym władzom i wtraca się do spraw wewnętrznych litewskich.

Tak w 14 biuletynie zostały umieszczone agitacyjne depesze pod
nastep. tyt.: "Ofiary" /mowa tu o aresztowanych komunistach/.

"Strejk w żydowskim banku", "Nowe aresztowania", "Bicie robotników".

Zaś dla charakterystyki wpływów Akselrodora "Laisve" podaje nastep.
wiadomość pod tyt. "Pan Akselrod prosi" - "Wiedawio oddziawio udawo s
się schytnas wielka bolszewicka "tryba" - Stasiawisa /pseudo Cnufryj, Szow-
stak lub też Lajpas / jest to nadszedly organizator "jaskielok" w naszej a
armji. Pan Akselrod zwrócił się do władzy z prośbą o zwolnienie ich
"współpracownika" i odesłanie do Moskwy. Ryszeliawny, dodaje Laisve, że
jakies ministerjum przychylnie zgodziło się na to. Prosi - jak odmówić."

Zdenerwowanie, wywołane niepewnością jutra i krzącaniem pogłoskami
o agraryjnych zamiarach Polski i Rosji ^{namierzających} sowieckiej w Laisve
"Nr. 6/ w art. "Człowiek Ojczyzny" i państwa" w którym pismo podnosząc
zasługi wojownika litewskiego i młodzieży broniących całości i niepo-
dległości kraju jednocześnie nawołuje do akcji przeciwko żywiłom wro-
gim, upatrując je i przedewszystkiem, w jest rzecz bardzo charaktery-
styczna dla stosunków litewskich, w żywiole polskim ziemianckim."

Przytaczamy ten charakterystyczny ustęp: "Lecz wróg nie dżezenie. On
rozsiadł po naszym kraju tysiące szpiegów. Nimi dowodzą i działaniach
organizują tu pozostali zdrajcy na jej ojczyzny. Nie trudno nie wiedzieć
o naszym zbrojnych siłach, bo mają wszędzie wolny wstęp. Na to wskazuje
przeszłość. Pracowano intensywnie nie z palca wyszane zdanie, że gdzie
polski dwór - tam szkoła strzelców - gniazdo szpiegów. Panienci ze dworu
to ich poczta. One cały czas przejeżdżały z miejsc na miejsce z listami
lub instrukcjami, które przywoziły z Wilna lub Warszawy. Przez tak
krótki czas zdolano stworzyć organizacje dla walki z nastrojami naszej
armji, że spokojem na jej tyłach, rozmaite C.S.N., P.C.W. & P.C.N., czer-
wone krzyże i wiele innych drobniejszych."

INS
AR
Me
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

INS
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

100

Deleż artykuł zawiera zarzuty pod adresem władz, które zdradzają brak zrozumienia niebezpieczeństwa, grożącego ze strony wrogów wewnętrznych państwa litewskiego w przeciwdziałaniu do społeczeństwa, które gorliwie pomaga defensywie bpać szpiegów, spiskowców i interpeluje władze, wymieniając szereg osób, jak to Ks. Puclata, Bystroma, Lebecka, prof. Przemienieckiego, którzy byli zwinieni za kaucję i ratowali się ucieczką do Polski i Litwy Bruckowej.

Sprawy ekonomiczne.

Na 38-ym posiedzeniu Sejmu sciśszego w dn. 6 stycznia została uchwalona: ustawa rekwizycji i nadzwyczajnego opodatkowania.

Wiele dyskusji wywołał wniesiony przez gabinet ministrów projekt "zamknięcia budżetu 1920 roku" - Poseł Wierżbiński proponował odłożyć ten wniosek przyniesić go do rozpatrzenia na planie Sejmu Ustawodawczego aby posłowie dokładniej i gruntowniej zapoznali się z budżetem państwowym, zaś wice-minister skarbu, handlu i przemysłu p. Dobkiewicz wskazuje na pilność tego wniosku, żąda rozpatrzenia tej sprawy w sciśszym Sejmie, gdyż w związku z zajęciem Wilna i wycofania się z niego wojsk litewskich zostały wydatkowane znaczne sumy ze skarbu państwowego. Wydatki te nadzwyyczajne i nadzwyczajne zostały uchwalone i potwierdzone przez Gabinet Ministrów, zaraz zaś wobec obracowania preliminarza budżetu państwowego na rok 1921 muszą one być zatwierdzone drogą prawną - przez Sejm. Ponadto zakres działania i budżet poszczególnych ministerstw zostały prawie w dwójnasób powiększone wobec czego nie może już stanowić 1/12 części preliminarza na rok ubiegły. Wobec powyższych motywów uchwalono projekt tej ustawy jako nagły, rozpatrzyć na najbliższym posiedzeniu Sejmu sciśszego.

Wewnętrzna polityka litewska w Ameryce. Jak stwierdza "Laisve" w

Nr. z dnia 9/1 - Klr. ponownie odwołuje finans. Jako przyczynę podaje pismo, że powołano była zeszłotyższy wysłanie do celu propagowania polityki w Ameryce misje socjalistycznej z Wilejszysiem na czele. Gdyż nie tylko Karolice zbrojotowali tę misję, lecz z bardzo ostrą krytyką jej czynności wystąpiło jedno z pism liberalnych w Ameryce "Wienyoc Lietuvosiu."

Przez długi czas pismo "Laisve" wystawiano na próbę cierpliwość naszych braci, aż ona nie wytrzymała, co odbiło się boleśnie na interesach naszego państwa."

Niedawno rząd miał odwołać tę misję, podawano nawet w piśmiech nowo wy jej skład, lecz zamiary nie zostały urzeczywistnione, a odwołanie misji bez śladu.

Niechający kraju dolarów nie zapomnieli o Litwie i cierpieniu, nie będą w stanie przyjąć z pomocą.

"Kto żył pomiędzy Amerykanów, ten wie, jak głęboko tęsknią oni za ojczyzną, jak silnie odczuwają jej niebole - uważając za swój święty obowiązek zbierać ofiary na jej oltarz. Dali oni /emigranci amerykańscy / temu liczne dowody swojej wielką ofiarnością na rzecz społeczeństwa - sprawy państwowe również nie są im obce.

Obecnie staje wobec projektu nowej polityki państwowej, musimy bardzo poważnie zająć się tą sprawą - aby nie "zabagnić" całej sprawy amerykańskiej.

Żadne powinne, nie jutro lecz dziś jeszcze odwołać p. Wilejszysa skompromitowanego przez swój nietykt i swe poglądy polityczne - i wysłać nową misję - która będzie bardziej odpowiedzialna amerykańskiemu społeczeństwu.

W skład jej muszą wejść prócz naszych przedstawicieli również przedstawicieli od żydowskiego społeczeństwa, udział którego w misji jest bardzo potrzebnym aby przez to zdobyć przychylność i sympatje społeczeństwa żydowskiego i wywrzeć na niego wpływ polityczny."

/-/ V. Kowalski

Ppor. i w z. Szef Sekcji Pol. Prasowej.

Wilno, dnia 19/II-1921 roku

Tygodniowy raport prasowy
za czas od 10/II do 17/II-1921 roku

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Stosunki polsko-litewskie.

Kwestja stosunków polsko-litewskich oraz ściśle związane z tym lub innym ich ułożeniem się sprawa odwołania Sejmu oraz ewentualnego plebiscytu, nie przestaje zajmować prasy zarówno polskiej jak i inspirowanej przez litwinów.

"Straż Litwy" z dnia 13/II w art. "Pomijanie zasad, wyolbrzymianie błędów" podkreśla fakt, że polacy dotychczas nie mają ustalonych poglądów i zasad w stosunku sprawy litewskiej. Polacy w żaden sposób nie mogą zrozumieć i ocenić znaczenia odrodzeniowego ruchu litewskiego

"Straż Litwy" z dnia 15/II-21r. w art. p.t. "Z prasy kowieńskiej" pisze, że całe społeczeństwo litewskie jest przeświadczone, iż istotnie przyczyną nieuznania Litwy de jure przez mocarstwa Zachodnie są intrygi polskiej dyplomacji. W tym przeświadczeniu litewskiego społeczeństwa "Straż Litwy" widzi zapowiedź nowego pogorszenia się stosunków polsko-litewskich.

"Straż Litwy" z dnia 16/II w art. "Kooperacja" wyraża zdanie, że fakt istnienia całego szeregu wspólnych interesów gospodarczych, politycznych i kulturalnych pomiędzy ziemią Kowieńską, Wileńską oraz okolicami Kijpeda, czyni niezbędnym połączenie tych trzech prowincji w jednym organie państwowym. Jednak przysłała zjednoczona Litwa będzie musiała także uwzględnić i pewne różnice kulturalne i językowe jakie pomiędzy ludnością tych dzielnic istnieją. Ludność tej musi być zagwarantowana autonomia oraz równorzędne stanowisko w decydowaniu spraw państwowych.

~~Fakt odwołania wyborów naogół wywołał w prasie litewskiej zadziwienie. Dważ to ona za nieunikniony skutek zgodnego antysejmowego frontu niepolskich nacjonalistów. Wileńszczycy. /Straż Litwy z dnia 11/II art. p.t. "Bańka madlana"/.~~

"Wileński Kurjer" z dnia 12/II w art. p.t. "Początek końca" wyowiada zdanie, że odwołanie wyborów do Sejmu oraz oświadczenie Piłsudskiego w Paryżu w sprawie wycofania wojsk gen. Zeligowskiego z Wileńszczyzny wywołały zupełną dezorganizację w obozie miejscowej endecji.

W sprawie ewentualnego plebiscytu "Wilnius" /art. p.t. "Polacy bolszewicy, litwini z dnia 15/II-21r./ wyraża przekonanie, że plebiscyt wypadnie dla Litwy pomyślnie ponieważ tej ostatniej jest zagwarantowane poparcie żydów, białorusinów a nawet części polaków.

"Rzeczpospolita" z dnia 16/I w art. "Dwa plebiscyty" uważa że na terenach posiadających obecnie pewien prawno-polityczny związek z państwem Polskim musi być na czas plebiscytu pozostawiona administracja polska.

Konferencja ryska.

Już zainteresowanie wywołała w prasie wileńskiej sprawa przeciągania się ryskiej polsko-bolszewickiej konferencji. "Wileński Kurjer" nawet umieścił wiadomość o możliwości zerwania pertraktacji.

Prasa litewska przyczynę przeciągania się konferencji widzi w nieprzejednanym stanowisku bolszewików, których siła militarna po rozbiciu Wrangla ogromnie wzrosła. W celu uchronienia się od niebezpieczeństwa bolszewickiego Polska musi wejść w przymierze z Litwą, załatwiając sprawę Wilna na podstawach obustronnych korzyści. "Wileński Kurjer" z dnia 15/II art. p.t. "Wileński statek i ryskie fale/.

Okolwiek inaczej oświetliła sprawę "Gazeta Wileńska" z dnia 12/II w art. "ani wojny, ani pokoju". Zdaniem jej główną przyczyną przeciągania się konferencji tkwi: 1/ w nieustępliwości obu stron, 2/ w niechęci jednej i drugiej strony do rozpoczynania nowego wojny.

Niema więc tego argumentu, który w razie uporczywego

BRITISH
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

stawienia sobie dwóch zdań rzucony na szalę przechyla ją na stronę

traktata mniej obawiającego się wojny.

Pozatem "Gazeta Wileńska" przypuszcza istnienie porozumienia pomiędzy bolszewikami i Niemcami w sprawie odciążenia ostatecznego terminu podpisania traktatu pokojowego, żeby w ten sposób zmniejszyć polskie szanse w czasie plebiscytu górnośląskiego.

Związek państw Bałtyckich.

W sprawie związku państw Bałtyckich "Wilenski Kurjer" z dnia 15/II wypowiedział zdanie, iż realizacja tej idei jest możliwa tylko pod warunkiem załatwienia polsko-litewskiego konfliktu. Tak samo jak Łotysz w imię dobrych stosunków z Estonją, arzekli się Walku, polacy obecnie muszą zrzec się Wilna by umożliwić zgodne polsko-litewskie współżycie.

"Straż Łutwy" z dnia 10/II w art. p.t. "Kooparacja państw Bałtyckich" wypowiedział się za utworzeniem związku państw skandynawsko-bałtyckich do którego by weszły Danja, Szwecja, Norwegja, Łotwa, Estonja, Litwa oraz Białoruś. Związek ten przeciwko zakusom imperjalizmów polskiego, rosyjskiego, i niemieckiego musiałby być skierowany.

Stosunki do Rosji.

"Gazeta Wileńska" z dnia 14/II w art. "Przymierze z Francją" omawiając podróż Naczelnika Państwa do Paryża wypowiedział zdanie, że ukłone koncepcje polityków francuskich w sprawie rosyjskiej, wiążące się z denikino-sazonowskimi planami rozpadły się. Polska polityka popierania nowych państw powstałych na terenach byłego imperjum rosyjskiego obecnie zwyciężyła i w Paryżu.

Kwestja żydowska.

"Unser Frajnd" z dnia 15/II w art. p.t. "Zbliżenie kulturalne i polityczne" pisze, że dotychczasowe próby polsko-żydowskiego porozumienia jakie wychodziły ze sfer polskich miały przedewszystkiem pewne cele polityczne, związane z zbliżającym się plebiscytem.

Obecnie zaś nowa inicjatywa polskich sfer demokratycznych ma ^{podobno} jak dotychczas cele wyraźnie apolityczne, a więc zbliżenie na gruncie społecznym i oświatowym przedewszystkiem. Autor artykułu proponuje utworzenie różnych wspólnych towarzystw jak naocz. Stowarzyszenie nauczycielskie gdzie rozpatrywanoby wszystkie zagadnienia z dziedziny wychowania młodzieży wszystkich narodowości by zmniejszyć antagonizm panujący w kraju naszym. Pozatem muszą istnieć różne stowarzyszenia wiedzy naukowej gdzie stykałyby się wybitniejsze ze jednostki. Dotychczas istniało towarzystwo lekarskie, które zeraziło się ideami "narodowymi" i w ten sposób odtrąciło od siebie lekarzy żydów. Autor ma nadzieję, że idea ta mająca na celu szersze porozumienie uzyska powszechne potwierdzenie i że ustanie wreszcie ten system Chetta, w którym się zamknęła każda z zamieszkujących tu narodowości.

Dnia 19/II ukazał się pierwszy numer tygodnika p.t. "Arbeiter Leben" wysuwający hasła identyczne do postulatów wychodzącej tu "Pochodni". Wydawany jest przez związek zawodowy i stawia sobie za cel "uświadczenie" wespół z bratnim organem "Pochodnia" klasie robotniczej żydowskiej.

Sprawa "Odrodzenia".

"Gazeta Krajowa" z dnia 16/II w art. "Marnowanie energii" uważa wszelką walkę ze stronictwem "Odrodzenie" za bezcelową, ponieważ ruch ten jest wyrazem żywiołowego wzrostu pędu mas chłopskich do organizowania się.

/-/ M. K. Ściałkowski
Mjr. i Szef Oddziału II

Za zgodność:

[Red signature]

MINISTERSTWO WŁASZCZYCH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 66467 z dnia 28/II 1921 r.